

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

TÜSİAD

YÖNETİM KURULU ÜYESİ

CANSEN BAŞARAN SYMES'İN

“TÜRKİYE: GELECEK NESİLLER İÇİN FIRSATLARIN

ÇOĞALTILMASI VE TÜRKİYE'DE KADINLARIN

İŞGÜCÜNE KATILIMI ” KONFERANSI

AÇILIŞ KONUŞMASI

4 Haziran 2010

Koç Üniversitesi – Anadolu Medeniyetler Merkezi, İstanbul

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul –Türkiye
Ankara: İnan Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35
www.tusiad.org

Faks: +90 212 249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

Sayın Konuklar, Değerli Basın Mensupları;

Öncelikle, TÜSİAD Yönetim Kurulu adına hepinizi saygı ile selamlıyorum. Dünya Bankası ve TÜSİAD-Koç Üniversitesi Ekonomik Araştırma Forumu işbirliği ile düzenlenen konferansımıza hoşgeldiniz.

Son yıllarda, kadınların eğitime, ekonomiye ve siyasete katılımı konusunun ülke gündeminde daha çok yer aldığını görüyoruz. Ancak imza atılan uluslararası anlaşmalara ve olumlu yasal düzenlemelere rağmen, hedeflenen noktadan hala uzaktayız. Oysa kadınların toplumsal hayatın her alanına aktif olarak katılmaları, aynı zamanda bir demokrasi ve toplumsal gelişme konusudur. Bu bakış açısıyla, cinsiyet eşitliğini sekteye uğratan faktörler de bir toplumsal sorun olarak algılanmalıdır.

Türkiye’de kadınların eğitime erişimi, hepimizin bildiği gibi, uzun süredir ülkemizin önemli bir sorunu. Son yıllarda bu konuda ilerleme sağlansa da özellikle ortaöğretim ve yükseköğretimde kadın-erkek okullaşma oranları arasındaki fark sürüyor. Kız çocukların eğitime katılımındaki coğrafi, sınıfsal, kültürel engeller kolay aşılanıyor. Kadınlar arasında okuma-yazma eksikliği, her beş kadından birini etkilemeye devam ediyor. Toplumda cinsiyetçi bakış açısını değiştirecek eğitim yapısı ve içerikleri, henüz tam anlamıyla dönüştürülebilmiş değil. Bu durum karşısında, kız çocukların ve kadınların eğitimi konusunda gösterilen çabaların kararlılıkla ve bütüncül politikalarla sürdürülmesi gerekiyor.

Eğitimin, kadınların işgücüne katılım oranlarına olumlu etki yaptığını biliyoruz. Ancak Türkiye’de kadınların son derecede düşük olan işgücüne katılım ve istihdam oranlarını, sadece eğitim olgusu ile açıklamak mümkün değil. Çünkü eğitim kademelerine bakıldığında, yükseköğretim dahil bütün eğitim seviyelerinde, kadın ile erkeğin işgücüne katılım oranları arasında hala ciddi fark olduğu görülüyor.

Bu noktada, çalışma yaşamı düzenlemeleri ile ilgili bazı yaklaşımları gözden geçirmekte fayda var. Örneğin, iş ve aile yaşamını dengeleyici politikaların üzerinde, çeşitli ülke örneklerine de bakılarak çalışılması gerekiyor. Çocuk bakımını sadece kadınların sorumluluğundan çıkararak ve babaların da eşit sorumluluk üstlenmesini sağlayan bir anlayış benimsenmelidir. İşyerlerinde kreş olanağı teşvik edilmeli, yerel yönetimler çocuk ve yaşlı bakım hizmetlerinde daha çok sorumluluk üstlenmelidir.

Esnek çalışma biçimleri de, kadınların çalışma yaşamından kopmamaları için bir imkan sunabilir. “Güvenceli esneklik” yaklaşımı, istihdamın korunmasına ve geliştirilmesine, kayıt dışı çalışmanın azaltılmasına ve kadınların ve gençlerin istihdamına destek olacaktır. Bununla birlikte, bu tarz çalışma biçimlerinin ağırlıklı olarak kadınlara özgü bir seçenek olarak algılanmasına ve kadınların kariyer basamaklarında dezavantajlı konuma gelmelerine sebep olacak unsurlar da dikkate alınmalı ve dengeli bir ortamın tesisine özen gösterilmelidir.

Ülkemizde genel olarak girişimciliğin, özel olarak kadın girişimciliğinin geliştirilmesi gerektiğini hepimiz biliyoruz. Bu konudaki farkındalık on yıl öncesine göre çok daha yüksek. İlgili sivil toplum inisiyatifleri de çok daha aktif durumda. Örneğin, KAGİDER gibi birçok sivil toplum örgütünün başarılı çalışmalarını takdirle izliyoruz. Yine de kadın girişimcilerimizin sayısı arzu ettiğimiz seviyenin uzağında kalıyor. Birçok diğer konuda olduğu gibi, bu alanda da bütüncül politikalar uygulanması gerekiyor. Girişimcilikte finansal kaynaklara erişim çok önemli olmakla birlikte tek başına sihirli bir değnek değil. İnovasyona, birlikte hareket etmeye, değişime, gelişime açık ve şeffaf bir iklimin oluşturulması önem taşıyor. Kadın girişimcileri ve girişimci adaylarını danışmanlık ve eğitim vererek daha donanımlı hale getirmek, kadın girişimciler için ağ grupları oluşturarak deneyimlerini ve sorunlarını paylaşabilecekleri platformlar yaratmak gerekli.

İş yaşamında ücret, iş alma kriterleri, ücretlendirme ve terfi uygulamalarının da toplumsal cinsiyet eşitliği bakış açısıyla gözden geçirilmesi gerekli. Eğitim sisteminden başlayarak, cinsiyete dayalı iş bölümü yaklaşımını ortadan kaldırmalıyız.

TÜSİAD olarak, kadınların iş yaşamına katılımı konusunda, diğer sivil toplum örgütleri ile de dirsek temasını sürdürerek, gerek yasalar gerekse uygulama düzeyinde çalışmalar yürütmeye devam edeceğiz.

Sayın Konuklar,

Dünya Bankası ve DPT tarafından hazırlanan raporda da işaret edildiği gibi, refah dağılımı ve eğitime erişimde fırsat eşitsizliği nesilden nesile geçme eğilimi gösteriyor. Bu durumu değiştirmek ise, çocuklara ve gençlere yapılacak yatırımlarla mümkün.

Bu vesile ile erken çocukluk eğitiminin önemine değinmek istiyorum. 2005 yılında TÜSİAD olarak kamuoyu ile paylaştığımız “Doğru Başlangıç: Türkiye’de Okul Öncesi Eğitim” başlıklı raporda dile getirildiği gibi, gelişimin en hızlı olduğu erken yaşlarda profesyonel bir erken çocukluk eğitimi alan çocuklar, ileriki okul dönemlerinde ve yaşamlarında daha başarılı oluyor. Ülkemizde okul öncesi eğitim kurumlarının yurt çapında dengeli dağılımına ve bu eğitime erişimde finansal engellerin aşılmasına özel önem vermeliyiz. Son yıllarda payı yükselen okul öncesi eğitimin en azından 1 yılı zorunlu olduğu takdirde, bir yandan eğitimde fırsat eşitliğine katkı sağlarken; diğer yandan da sosyal ve ekonomik şartlar açısından daha elverişsiz olan bölgelerimizdeki okullaşma, okula devam ve okulda başarı oranlarını da yükseltecektir.

Bildiğiniz üzere, 20. yüzyılda gelişmiş ülkelerin karşılaştığı gibi, Türkiye de demografik bir değişim sürecinden geçiyor. Sahip olduğu genç ve dinamik nüfus ile Türkiye’nin “demografik fırsat penceresi”ni gerçek bir fırsat olarak değerlendirmesi için, bir dizi ekonomik ve sosyal politikayı planlaması gerekiyor. Bu amaçla TÜSİAD ve Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu (UNFPA) ortaklığıyla bir çalışma başlattık. Nüfusbilim göstergeleri ışığında eğitim, istihdam, sağlık ve sosyal güvenlik alanlarında politikaları yeniden tasarlamaya ihtiyaç var. Toplumsal cinsiyet eşitliği bakış açısının da, tüm bu alanları yatay kesecek şekilde politikalara yerleştirilmesi gerekiyor.

Sözlerime son verirken, bu konferansın, ülkemizde toplumsal refahın ve fırsat eşitliğinin geliştirilmesi konusuna katkı sağlamasını diliyorum. Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim.